

BP JAN ŚRUTWA – ZAMOŚĆ

WPROWADZENIE DO SYMPOZJUM

1. Sympozjum o tematyce dotyczącej archiwów parafialnych i domów zakonnych, jest bardzo na czasie i wychodzi dokładnie naprzeciwko życzeniom odpowiednich jednostek kościelnych oraz ich władz zwierzchnich. Przykład, jaki w tym względzie idzie ze Stolicy Apostolskiej, jest tutaj niezwykle wymowny:

– *Pontificia Commissione per la Conservazione del Patrimonio Artistico e Storico della Chiesa* wydała 13 czerwca 1990 roku dokument na temat zabezpieczenia archiwów, pochodzących z parafii aktualnie kasowanych we Włoszech¹. Archiwa parafialne zostały tam nazwane *autentici tesori di storia* i potraktowane jako rodzaj *ritratto spirituale e pastorale* tych wspólnot.

– W nawiązaniu do ankiety z 10 kwietnia 1989 roku, na temat stanu kościelnego dziedzictwa artystycznego i historycznego w diecezjach świata², ukazało się pismo tej Komisji z 30 czerwca 1990 roku³. Zauważa się w nim, że w odpowiedziach z diecezji większą uwagę zwrócono na sztukę kościelną i zasoby artystyczne, a mniejszą na spuściznę historyczną, na którą składają się zasoby archiwów i bibliotek kościelnych. Pytano też, kto z ramienia Konferencji Episkopatu zajmuje się sprawami archiwów kościelnych.

– Pismo z 15 czerwca 1991 r. dotyczyło powołania na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie *Corso Superiore per i Beni e Culturali della Chiesa*⁴.

¹ *Ai vescovi diocesani dell'Italia (Tutela degli archivi delle parrocchie sopresse)*, w: *Lettere circolari 1989-1999 della Pontificia Commissione per i Beni Culturali della Chiesa*, Città del Vaticano 1999, s. 11 n.

² *Ai presidenti delle Conferenze Episcopali (Questionario relativo alla situazione dei beni culturali nelle singoli Chiese particolari)*, tamże, s. 3-6.

³ *Ai presidenti delle Conferenze Episcopali (Quesiti circa gli archivi ecclesiastici)*, tamże, s. 13 n.

⁴ *Ai presidenti delle Conferenze Episcopali (Istituzione di un Corso Superiore per i Beni Culturali della Chiesa presso la Pontificia Università Gregoriana)*, tamże, s. 15 n.

Chodziło o kształcenie m.in. kandydatów do pracy w archiwach diecezjalnych oraz bibliotekach i muzeach kościelnych.

2. Papież Jan Paweł II powołał w 1993 r. *Pontificia Commissione per i Beni Culturali della Chiesa* (z dawnej Rady ds. Kultury oraz Rady ds. Dialogu z Nie wierzącymi). Komisja ta wydała 19 marca 1994 roku obszerny dokument o bibliotekach kościelnych w ich funkcji ewangelizacyjnej⁵. Natomiast 10 kwietnia 1994 roku ukazał się dokument tejże Komisji na temat troski o dobra kultu-

życia apostolskiego⁶. Jest tam mowa m.in. o świątaniach, bibliotekach i muzeach oraz o potrzebie zachowania spuścizny archiwalnej.

3. Najważniejszym jednak dla nas dokumentem, który przygotowała ta Komisja jest pismo z dnia 7 lutego 1997 roku na temat pastoralnej funkcji archiwów kościelnych w diecezjach całego świata⁷.

(Lektura wybranych fragmentów polskiego opracowania)

4. Ostatnim dokumentem tej Komisji, o szerokiej problematyce dotyczącej naszej dziedziny, jest pismo z 8 grudnia 1999 roku na temat konieczności i pilnej potrzeby inwentaryzacji oraz katalogowania dóbr kulturalnych Kościoła⁸.

Życzę owocnych obrad!

⁵ Ai vescovi diocesani di tut ta la Chiesa (Le Biblioteche Ecclesia-stiche nella missione della Chiesa). Tamże, s. 61-70.

⁶ Ai superiori e alle superiore generali degli istituti di vita consacrata e delle societ di vita apostolica (La cura dei ben i culturali affidati agli istituti di vita consacrata e alle societ di vita apostolica). Tamże s. 71-78.

⁷ Ai vescovi diocesani di tut ta la Chiesa (La funzione pastorale degli archivi), tamże, s. 95-108; por. streszczenie polskie: „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 70 (1998) s. 231-236.

⁸ *Ai vescovi diocesani di tut ta la Chiesa (Necessita e urgenza dell'inventariazione e catalogazione dei beni culturali della Chiesa)*, w: *Lettere circolari*, s. 123-145; por. streszczenie polskie pióra bp. Jana Tyrawy: ZID, 2 (2000) s. 138-145.